

[Lone Dybkjær]

tilfældigt, forekommer det mig. Og når jeg siger det, er det selvfølgelig, fordi vi har disse store sektorvise debatter, der trods alt indebærer meget store investeringer for de enkelte områder, som vi tager fat på.

Når man så skal vende sig til spørgsmålet i dag, som dybest set drejer sig om foreningen af vores drikkevand, så synes jeg, det er vigtigt, at vi stiller os selv det spørgsmål, hvor farligt nitrat er i forhold til nogle af alle de andre grundvandsforureningsstoffer, som vi risikerer at stå over for i det kommende år. Er det f.eks. nitrat, vi skal koncentrere os om, eller burde vi også i meget høj grad diskutere pesticidforureningen? Burde den i virkeligheden ikke også indgå på nuværende tidspunkt, navnlig i betragtning af, at hele området er præget af, at vi nu lider under gamle skader? Hvad er det så for nogle skader, vi forårsager i øjeblikket, som vi ikke er opmærksomme på, men som det måske ville være hensigtsmæssigt at vi allerede nu greb ind over for, så længe forurenere fortsat lever – om man vil – og ikke først, så snart forurenere er død, altså når vi skal til at håndtere alle de gamle skader? Så ville også den økonomiske placering blive en anelse mere rimelig.

Så til selve handlingsplanen. Der er det helt fundamentale ved den, at vi overhovedet intet aner om, hvad vi får for de investeringer, der er foreslået i handlingsplanen. Får vi overhovedet nedsat nitrat i drikkevandet, når vi blot koncentrerer os om husdyrgødningen? Og hvor er de beregninger, der viser, at dette overhovedet hjælper? Vi koncentrerer os efter vores opfattelse om et hjørne af en problemstilling, nemlig husdyrgødningen, og så lader vi hele det store område, handelsgødningen, ligge.

Jeg vil vove et øje på, at hvis vi prøver at håndtere husdyrgødningen, sådan som ministeren foreslår, er vi om ganske få år lige vidt, fordi handelsgødningsforbruget måske er steget, og det vil sige, at alt, hvad vi har foreslået her, kan være totalt elimineret.

Ministeren siger godt nok, at dette er et utrolig vigtigt skridt og på linje med det, der skete, dengang vi lavede miljølovgivningen på industriområdet, men det vil jeg godt se dokumenteret noget nærmere. Jeg tror ikke, indsatsen her fører til de resultater, ministeren er inde på, og jeg bliver også lidt mistænksom, fordi ministeren skriver, at i

NPO-redegørelsen konstateres det, at det er landbrugets oplagring og anvendelse af naturgødning, der er den væsentligste kilde til nitratforureningen af vort grundvand osv. Det konstateres ikke i NPO-redegørelsen. Der er ingen dokumentation i NPO-redegørelsen for, at det er det, der er tilfældet. NPO-redegørelsen taler naturligvis om både husdyrgødningen og handelsgødningen – naturligvis, fordi der stort set er tale om kvælstof i begge tilfælde, og om det ene lille kvælstofmolekyle kommer fra naturgødningen eller kommer fra handelsgødningen, er nu ikke så enkelt at konstatere. En fjerdedel af udvaskningen stammer fra naturgødningen, resten fra handelsgødningen.

Yderligere forekommer det mig helt utroligt, at man har kunnet konkludere i rapporten fra landbruget, at der kun er tale om en overgødsning på 3 kg kvælstof pr. ha pr. år. Det kan man i hvert fald kun nå frem til, hvis man anlægger en meget snæver økonomisk betragtning. Det vil sige, at ud fra prisen på gødning og afgrøder samt mængder, driftsforhold osv. kan det godt være, at landmanden, hvis han anvendte 3 kg mindre pr. år, ville nå frem til, at det økonomisk ville være mere fordelagtigt for ham. At der så smutter 53–78 kg pr. ha pr. år ud i grundvandet, i søerne og i åerne, ja, det er bare ærgerligt, men overgødsning har det i hvert fald ikke noget at gøre med.

Tænk, hvis man anvendte samme betragtninger i forbindelse med industrien, hvis industrien sagde: ja, vi bruger ikke mere kvælstof end forsvarligt, vi bruger ikke mere, end vi synes er rimeligt, og der er bestemt ikke tale om nogen overforkviksølvning, eller hvad man skal kalde det. At vi så alle sammen er ved at dø af kviksølvforgiftning, har ikke noget med os at gøre, for vi bruger ikke mere, end det er forsvarligt.

Jeg synes, det er et hult argument, og jeg synes også, hulheden understreges af, at der i det nummer af Landbrugsmagasinet, der er kommet i dag, den 31. januar, på side 9 simpelt hen står som overskrift: »Kornprisen spiller ind på n-forbruget«. Det viser jo, hvad dette er.

Hvis denne rapport havde været lavet for et år siden, var man altså nået frem til fuldstændig andre tal. Så havde der måske pludselig været tale om en helt anden overgødsning, eller også var man måske ligefrem nået